

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania W. Spółki Akcyjnej w P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Zabrzu
z udziałem zainteresowanej M. T.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 października 2024 r.,
skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Katowicach
z dnia 30 maja 2023 r., sygn. akt III AUa 101/21,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od W. Spółki Akcyjnej w P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Zabrzu kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych, wraz z odsetkami, o których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c. - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 7 lutego 2020 r. (nr [...]) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Zabrzu stwierdził, że M. T., jako zleceniobiorca u płatnika składek W. sp. z o.o. z siedzibą w P., podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu,

rentowym i wypadkowemu od 15 stycznia 2013 r. do 28 lutego 2017 r. Jednocześnie organ rentowy ustalił ww. podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2013 r. do listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 22 października 2020 r. (sygn. akt VIII U 582/20) oddalił odwołanie W. sp. z o.o. w P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Zabrzu przy udziale M. T. o podleganie ubezpieczeniom społecznym (pkt 1 wyroku) oraz zasądził od odwołującej na rzecz organu rentowego kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2 wyroku).

Na skutek apelacji W. S.A. w P. od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach, Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 30 maja 2023 r. (sygn. akt III AUa 101/21): oddalił apelację oraz zasądził od W. S.A. w P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Zabrzu kwotę 240 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach wywiodła W. S.A. w P. zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie obejmującym podleganie przez zainteresowaną jako zleceniobiorcy odwołującej (płatnika składek) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od 15 stycznia 2013 r. do 17 czerwca 2015 r.

Zaskarżonemu wyrokowi skarżąca zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 ze zm.) przez jego błędne zastosowanie (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) do stanów faktycznych powstałych przed 17 czerwca 2015 r., wyrażające się w przyjęciu, że umowa o zarządzanie (kontrakt menadżerski), wykonywana w ramach prowadzonej przez ubezpieczonego działalności gospodarczej, zawsze stanowi odrębny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

W związku z powyższym skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w

Katowicach do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Ponadto, skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako oczywiście zasadnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) uzasadniając, że za oczywiste zdaniem skarżącej należy uznać uchybienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach, polegające na zastosowaniu wykładni przepisu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dokonanej w uchwale Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2015 r. (III UZP 2/15) również wstecz, tj. również za okres od 16 stycznia 2013 r. do 17 czerwca 2015 r. co stoi w sprzeczności z treścią przywołanej uchwały, jak również celem, który przyświecał Sądowi Najwyższemu.

W odpowiedzi na wywiedzioną skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: wydanie na posiedzeniu niejawnym postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych; ewentualnie (w razie gdyby Sąd Najwyższy przyjął skargę kasacyjną do rozpoznania) o oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna strony powodowej nie kwalifikuje się do przyjęcia.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu,

ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Strona skarżąca, formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Zdaniem strony skarżącej za oczywiste należy uznać uchybienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach, polegające na zastosowaniu wykładni przepisu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dokonanej w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r. (III UZP 2/15) również wstecz, tj. również za okres od 16 stycznia 2013 r. do 17 czerwca 2015 r. Jest to – jej zdaniem - wprost niezgodne z treścią przywołanej uchwały, jak również celem, który przyświecał Sądowi Najwyższemu.

W tym miejscu należy więc przypomnieć, że w motywach wniosku opartego na tej przesłance przedsądu powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie swych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa

materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Strona skarżąca nie uzasadniła w sposób prawidłowy istnienia tej właśnie przesłanki przedsądu. Zgodzić należy się z organem rentowym, że skarga kasacyjna wywiedziona przez odwołującą stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi (niespornymi) okolicznościami faktycznymi dokonany przez Sądy oraz oceną prawną przeprowadzoną przez Sądy obu instancji. Orzeczenia sądów, także Sądu Najwyższego, niezależnie od ich formy, nie są źródłami prawa, a sądy powszechne nie są związane uchwałami Sądu Najwyższego nawet tymi, którym nadano moc zasady prawnej. Są one związane są tylko tymi uchwałami Sądu Najwyższego, które zostały wydane w tej samej sprawie. Z tego powodu, biorąc pod uwagę autorytet Sądu Najwyższego, mogą dokonując wykładni przepisów przywołać uchwały podjęte w innych sprawach, na poparcie zajętego przez siebie stanowiska. Nie można więc uznać, że w sprawie wystąpiła przesłanka przedsądu jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej w sytuacji, kiedy Sąd II instancji zastosował uchwałę niezgodnie z jej treścią, czy też – jak na to wskazuje strona skarżąca – „celem, który przyświecał Sądowi Najwyższemu”.

Zwrócić także należy uwagę, że identyczne rozstrzygnięcie zapadło w analogicznej sprawie rozstrzyganej przez Sąd Najwyższy, w sprawie o sygn. I USK 173/23, którą przywołuje także strona skarżąca, gdzie także odmówiono przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

[SOP]

[ał]